

Raadsvoorstel

Datum	: 24-9-2020
Kenmerk	: Z119286/Raad-00573
Portefeuillehouder	: P.L.P.S. Hofman
Onderwerp	: Afval- en Grondstoffenplan gemeente Bronckhorst 2021-2025

Geachte leden van de gemeenteraad,

Voorstel

1. De conclusies te onderschrijven van:
  - a. Het feitenonderzoek kosten afvalinzameling
  - b. Het onderzoek verkenning nascheiding PMD.
2. Het Afval- en Grondstoffenplan gemeente Bronckhorst 2021-2025 vast te stellen
3. Vast te houden aan de milieu ambities voor het verminderen van de hoeveelheid restafval en het verbeteren van de kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen.
4. Te kiezen voor scenario 2A voor de afvalinzameling en afvalstoffenheffing vanaf 1 januari 2021, in het uitvoeringsplan met als belangrijkste consequenties:
  - a. Te stoppen met de restafval keuzecontainer
  - b. De zorgcontainer te handhaven
  - c. Te stoppen met de afzonderlijke inzameling van luiers en incontinentiemateriaal.
5. Te kiezen voor een afvalstoffenheffing met verhouding 80 % vastrecht tarief en 20% variabel tarief.

Kaders

- Moties 12-2, 12-3 en 12-4, raad februari 2020
- Wet milieubeheer (verplichting inzameling huishoudelijk afval)
- Landelijk Afvalbeheerplan 3 (verplichting huishoudelijk afval gescheiden in te zamelen en de verplichting een beleidsplan te hebben)
- Collegeprogramma Bronckhorst 'gewoon doen', duurzaamheid vanuit realisme

Inleiding

Met drie moties heeft u in februari 2020 het college gevraagd om een feitenonderzoek te doen naar de kosten van de afvalinzameling, scenario's te ontwikkelen voor een nieuw grondstoffenplan en een evaluatie te doen van het proces van het afgelopen jaar. Inmiddels bent u geïnformeerd over de uitwerking van motie 12-2 inzake het feitenonderzoek.

Met motie 12-4 heeft u opdracht gegeven te komen met scenario's voor de afvalinzameling en afvalstoffenheffing vanaf 1 januari 2021. In de afgelopen maanden is hard gewerkt aan een nieuw Afval- en Grondstoffenplan voor de komende 5 jaar. De scenario's die daarin uitgewerkt zijn, zijn in overleg met uw raad bepaald en u bent hierover eerder via actieve informatievoorziening geïnformeerd. Met dit voorstel leggen wij u het grondstoffenplan inclusief keuze voor een scenario voor. In het derde kwartaal van dit jaar wordt u door middel van actieve informatievoorziening geïnformeerd over de evaluatie van het afgelopen jaar doorlopen proces.

Stijgende kosten afval- en grondstoffeninzameling door landelijke ontwikkelingen

Een belangrijk uitgangspunt voor de gemeente is dat de uitvoering van het Afval- en grondstoffenplan gebeurt op basis van 100% kostendekkendheid. Dat betekent dat de afvalstoffenheffing (vast en variabele deel), die betaald wordt door de inwoners van gemeente Bronckhorst, dekkend moet zijn voor de gemaakte kosten voor het ophalen en verwerken van het huishoudelijk restafval en grondstoffen. De kosten voor het verwerken van restafval zijn gestegen de afgelopen tijd en blijven de komende jaren stijgen. De waarde van grondstoffen blijft daarnaast naar verwachting nog wel een aantal jaren dalen. Beide landelijke effecten werken kostenverhogend voor de gemeente. Gratis afval bestaat niet binnen het uitgangspunt 'de vervuiler betaalt'. In het feitenonderzoek wat u voor de zomer heeft ontvangen wordt dit uitgebreider toegelicht.

4 Scenario's

Zoals met u is afgesproken worden in het Afval- en Grondstoffenplan 4 scenario's voor de inzameling uitgewerkt. Alle scenario's gaan daarbij uit van de systeemkeuze met bronscheiding en Diftar, omdat zowel uit onderzoek als uit gesprekken met experts, met vertegenwoordigers van uw raad en bewoners bleek dat dit systeem het beste bij de gemeente Bronckhorst past. Hieronder worden kort de scenario's toegelicht. In het plan kunt u een nadere beschrijving van de scenario's vinden. In bijlage 1 vindt u een tabel waarin inzichtelijk is gemaakt welke dienstverlening en welk flankerend beleid bij de verschillende scenario's hoort.

- Scenario 1: Het verhogen van de milieu-ambitie met een daarbij behorend inzamel-servicepakket en flankerend beleid.
- Scenario 2: Vasthouden aan de huidige milieu-ambitie met:
  - a. een maximaal inzamel- servicepakket en maximaal flankerend beleid.
  - b. een minimaal inzamel- servicepakket en minimaal flankerend beleid.
- Scenario 3: Wettelijk minimum; doorrekenen van een minimale variant. Doen wat moet, tegen minimale kosten.

Het is nodig om in het nieuwe grondstoffenplan naar een stabiel kostendekkend systeem te gaan. Wij hebben meerdere opties verkend t.a.v. verhouding vast-variabel tarief, maar als de variabele tarieven te hoog worden dan zijn deze niet meer marktconform. We kiezen voor een heffingsmodel waarbij ongeveer 80 % van de kostendekking uit het vastrecht komt. We houden dus vast aan de Diftar-systematiek, alleen kiezen we ervoor om " slechts" 20 % van de kostendekking uit het variabele tarief te halen.

Argumenten

1 a. De conclusies van het feitenonderzoek te onderschrijven

Tijdens de behandeling van het feitenonderzoek in de raadsvergadering van 2 juli heeft u bij amendement besloten het feitenonderzoek voor kennisgeving aan te nemen. De conclusies van het onderzoek vormen een belangrijke basis voor het Grondstoffenplan 2021-2025 en de afvalinzameling en afvalstoffenheffing vanaf 1 januari 2021. Wij stellen u daarom voor de conclusies alsnog te onderschrijven.

1 b. De conclusies van het nascheidingsonderzoek te onderschrijven

IPR NORMAG heeft voor aal Circulus-Berkel gemeenten onderzocht wat de mogelijkheden en de te verwachten effecten zijn van het nascheiden van plastic, blikverpakkingen en drinkpakken. In dit rapport staan de conclusies. Deze vormen een onderbouwing voor het Grondstoffenplan 2021-2025.

2. *Het Afval- en grondstoffenplan gemeente Bronckhorst 2021-2025 geeft kaders aan voor de afvalinzameling en de afvalstoffenheffing*

Wij sluiten aan bij de uitgangspunten van de herziening van het landelijk afvalbeheerplan. Alhoewel niet heilig, is het ons streven om de doelstelling 30 kg restafval per inwoner in 2025 te halen. Als afval goed gescheiden wordt, kan er veel hergebruikt worden. Het vormt daarmee een grondstof voor nieuwe producten.

3. en 4. Met scenario 2A blijven we vasthouden aan onze milieu ambities en blijft de dienstverlening aan onze inwoners in stand

Wie er ook gesproken is in de onderzoeksfase; overal kwam naar voren dat een teruggang in ambitieniveau niet de voorkeur had. In scenario 2A zijn er geen grote wijzigingen in de afval- en grondstofinzameling. Wel kiezen wij ervoor om te stoppen met de restafval keuzecontainer. Het flankerend beleid zorgcontainer en de Besttas handhaven wij in dit scenario. Een belangrijke voorwaarde bij de invoering van omgekeerd inzameling was flankerend beleid voor diegene die niet zelf in staat zijn om het restafval weg te brengen..

3.a Wij stoppen met de restafvalkeuzecontainer

Bij de invoering van “ Het Nieuwe Inzamelen” op 1 januari 2020 heeft slechts 3 % van de aansluitingen gekozen voor de keuze container (ong. 550 aansluitingen). Gelet op dit zeer kleine aantal kiezen wij ervoor om te stoppen met deze vorm van inzamelen. Wij vinden dit een te hoge service voor een te kleine doelgroep. Dit past niet binnen scenario 2A.

3.b de zorgcontainer blijft gehandhaafd, maar evaluatie volgt

Ruim 5 % van de aansluitingen heeft op basis van de Beleidsregels toekenning zorgcontainer een zorgcontainer gekregen. Dit aantal is flink gestegen met invoering van het nieuwe beleid per 1 januari 2020. We willen deze beleidsregel in 2021 evalueren. Wij vinden dit echter een belangrijke service richting onze kwetsbare inwoners en daarom willen wij deze voor nu handhaven.

3.c Wij stoppen met de afzonderlijke inzameling van luiers en incontinentiemateriaal.

Wij kiezen ervoor de aparte inzameling van luiers en incontinentiemateriaal te stoppen. Hiervoor is nog steeds geen passende verwerkingsmethode gevonden, de ingezamelde luiers worden verwerkt als restafval. Mocht de komende jaren wel een goede circulaire verwerkingsmethode operationeel worden dan kan de inzamelstructuur redelijk eenvoudig worden hersteld.

4.1 De nieuwe afvalstoffenheffing dekt de kosten voor de afvalinzameling weer volledig

Uitgangspunt van het Afval- en Grondstoffenplan gemeente Bronckhorst 2021-2025 is kostendekkendheid. Voor het doorrekenen van de scenario's zijn alle kostensoorten, zowel intern als die bij Circulus Berkel, kritisch beschouwd. In alle scenario's lopen de gemiddelde kosten per huishouden op. Dit wordt veroorzaakt door ontwikkelingen op de grondstoffenmarkt. Op een groot deel van de kosten heeft de gemeente en/of Circulus-Berkel niet of nauwelijks invloed. De financiële effecten van de keuzes in de verschillende scenario's zijn, in verhouding tot de totale kosten die wij aan de afvalstoffenheffing toerekenen, gering.

4.2 Heffingsmodel met meer zekerheid

Wij kiezen ervoor om de stijging in de kosten voor de afvalinzameling voor het grootste deel te dekken uit het vastrecht (ongeveer 80% van de dekking van de kosten). De variabele tarieven worden geïndexeerd (ongeveer 20 % van de dekking van de kosten). Dit is, als we een vergelijking maken met andere diftar gemeenten, een gangbare verdeling tussen vastrecht en variabel recht. Hierdoor wordt het financiële risico voor de gemeente verkleind. De afgelopen jaren hadden we een afvalstoffenheffing waarin het vastrecht tarief relatief laag was en het variabel tarief hoog. Dit gaf een hoge prikkel om minder restafval aan te bieden. Dit heeft tot een flinke daling geleid van het restafval, maar ook tot een tekort op de

begroting van de gemeente. Hiervan heeft u aangegeven dat dit uit de algemene reserve bekostigd mag worden voor 2020. Om in 2021 niet weer als gemeente een financieel risico te lopen is het nodig ons beleid en heffing aan te passen. Daarom is het van belang dat u nu voor een nieuw plan kiest.

Kanttekeningen

2.1 Vaststelling nieuw grondstoffenplan nu noodzakelijk anders blijft er een tekort op de begroting

Als u nu niet voor een nieuw grondstoffenplan kiest is het niet mogelijk om wijzigingen tijdig door te voeren voor 1 januari 2021 en dreigt opnieuw een tekort op de begroting als gevolg van het feit dat het huidige systeem niet kostendekkend is.

2.2 Participatie was beperkter door Corona

Wij zijn gewend onze inwoners bij het tot stand komen van nieuw (afval) beleid te betrekken. Door de korte doorlooptijd en de Corona crisis was dit beperkter mogelijk dit keer. Het onderwerp afvalinzameling / afvalstoffenheffing leeft zowel bestuurlijk als bij onze inwoners. De keuze voor het scenario 2A betekent dat we opnieuw, na 1 jaar, een aantal wijzigingen gaan doorvoeren. Dit vraagt een zorgvuldige communicatie over het hoe en waarom. Met de voorbereidingen hiervan zijn wij inmiddels begonnen.

4. Het vastrecht stijgt flink

Er verandert in service weinig tot niets voor inwoners, maar ze gaan wel meer betalen, dit vergt goede communicatie en uitleg dat dit voornamelijk veroorzaakt wordt door landelijke ontwikkelingen waar we als gemeente geen invloed op hebben.

Financiële gevolgen

Wij ramen de totale aan de afvalstoffenheffing toe te rekenen kosten in scenario 2A op een bandbreedte tussen de € 3.450.000 / € 3.850.000. De gemiddelde kosten per aansluiting bedragen in scenario ongeveer € 260,00 (= de gemiddelde afvalstoffenheffing). Het stoppen met de luierinzameling scheelt € 1,00 afvalstoffenheffing per aansluiting. Omdat de grondstofprijzen sterk wisselen hebben wij in de kosten die wij toerekenen aan de afvalstoffenheffing € 100.000 onvoorzien opgenomen.

Onderstaand schema geeft een overzicht van de benodigde opbrengsten afvalstoffenheffing om te komen tot kostendekkendheid met de daaraan verbonden tarieven voor de afvalstoffenheffing in 2021 (bron: rapportage Rebelgroep financiële doorrekening scenario's).

Benodigde opbrengst afvalstoffenheffing:

Scenario 1 X = € 3.7M - € 4.1M	Scenario 2a X = € 3.45M - € 3.85M	Scenario 2a (excl. luierinz.) X = € 3.45M - € 3.85M ¹	Scenario 2b X = € 3.15M - € 3.95M	Scenario 3 X = € 3.1M - € 3.9M
--	---	---	---	--

Kostendeekkende heffingstarieven (gegeven de ingeschatte kosten en het ingeschatte aantal ledigingen:

	2020	Scenario 1	Scenario 2a	Scenario 2a (excl. luierinz.)	Scenario 2b	Scenario 3
Verhouding vast / variabel	50 / 50 (zoals begroot)	79/21 tot 80/20	78/22 tot 80/20	76/24 tot 78/22	72/28 tot 78/22	66/34 tot 73/27
Vast						
Vastrecht algemeen ²	€ 116.40	€ 200 - € 225	€ 185 - € 215	€ 180 - € 210	€ 160 - € 215	€ 145 - € 200
Variabel						
Vastrecht grijze container	€ 110.00	€ 110.00	Vervalt	Vervalt	Vervalt	Vervalt
Grijs storting	€ 2.03	€ 2.06	€ 2.06	€ 2.06	€ 2.06	€ 2.06
Keuzecontainer ³ 80 ltr	€ 6.92	€ 7.04	Vervalt	Vervalt	Vervalt	Vervalt
Keuzecontainer ³ 140 ltr	€ 12.10	€ 12.31	Vervalt	Vervalt	Vervalt	Vervalt
Keuzecontainer ³ 240 ltr	€ 20.75	€ 21.12	Vervalt	Vervalt	Vervalt	Vervalt
Zorgcontainer ³ 80 ltr	€ 6.92	€ 7.04	€ 7.04	€ 7.04	€ 7.04	€ 7.04
Zorgcontainer ³ 140 ltr	€ 12.10	€ 12.31	€ 12.31	€ 12.31	€ 12.31	€ 12.31
Zorgcontainer ³ 240 ltr	€ 20.75	€ 21.12	€ 21.12	€ 21.12	€ 21.12	€ 21.12
GFT storting	€ 0.22	€ 0.23	€ 0.23	€ 0.23	€ 0.23	€ 0.23
GFT 80 ltr	€ 0.87	€ 0.89	€ 0.89	€ 0.89	€ 0.89	€ 0.89
GFT 140 ltr	€ 1.54	€ 1.57	€ 1.57	€ 1.57	€ 1.57	€ 1.57
GFT 240 ltr	€ 2.63	€ 2.67	€ 2.67	€ 2.67	€ 2.67	€ 2.67
Oranje 240 ltr	€ 1.54	€ 1.57	€ 1.57	€ 1.57	€ 1.57	€ 1.57
Gemiddelde afvalstoffenheffing per aansluiting³:	€175 €116 vast; €59 variabel	€273 €214 vast; €59 variabel	€254 €200 vast; €54 variabel	€253 €195 vast; €58 variabel	€246 €185 vast; €61 variabel	€243 €170 vast; €73 variabel
Toename vastrecht per aansluiting voor opbouw voorziening:	nvt	€7	€7	€7	€7	€7
Toename vastrecht per aansluiting voor eenmalige kosten:	nvt	€0	€1	€1	€18	€30
Totaal:	€175 (niet kostendeekkend)	€280	€262	€261	€271	€280

Vervolg

Na het vast stellen van dit grondstoffenplan en de keuze voor een scenario heeft u de kaders bepaald voor ons nieuwe grondstoffenbeleid. Het college werkt deze uit in een uitvoeringsplan voor de komende twee jaar. Met de voorbereidingen van dit uitvoeringsplan starten wij in het 4^e kwartaal van 2020. Wij denken nog na over de wijze waarop wij onze inwoners bij dit uitvoeringsplan kunnen betrekken. U wordt geïnformeerd over de voortgang. De definitieve tarieven worden opgenomen in de afvalstoffenverordening 2021 die in december te besluitvorming aan u wordt voorgelegd.

Evaluatie

Dit beleidsplan wordt na het einde van het eerste uitvoeringsplan geëvalueerd zodat eventuele aanscherping input kan vormen voor het volgende uitvoeringsplan

Hengelo (Gld), 14-7-2020

Burgemeester en wethouders van Bronckhorst,
de secretaris, de burgemeester,
B.J. Drewes M. Besselink

Bijlagen

1. Afval- en Grondstoffenplan gemeente Bronckhorst 2021-2025
2. Feitenonderzoek kosten afvalinzameling
3. Onderzoeksrapport kaders grondstoffenplan
4. Notitie doorrekening scenario's (Rebel groep)
5. Verkenning nascheiding PMD (IPR Normag)